

nak ehhez nincs is joga. A rendőrség nemcsak a törvény alapján, de a közegészségügy érdekében is eljár, kéri tehát úgy Pillich, mint Kormányos dr. indítványának elutasítását. A közgyűlés szavazás útján döntött és mind Pillich, mind Kormányos dr. indítványával szemben a tanács javaslatát fogadta el.

Bokor Adolf azt indítványozza, hogy a polgármesteri fogat ne csak a mindenkori polgármesternek, hanem a polgármester családjának is rendelkezésére álljon reprezentálás okából. A tanács az indítványt olyan formában terjeszti a közgyűlés elé, hogy a polgármester javadalmazásán kívül még egy városi fogat is *korlátlanul* a rendelkezésére álljon.

Becsey Károly dr. a legnagyobb reverenciával viseltetik a polgármester személye iránt, de meg van róla győződve, hogy ha a polgármester azon a tanácsülésen elnököl volna, amelyben ezt az indítványt tárgyalják, maga lett volna az első, aki ellene tiltakozott volna. Kéri a tanácsi indítvány mellőzését, mert a szabályrendelet szerint a polgármester ugyanis rendelkezhet a város összes fogatai fölött. (Nagy zaj, ellentmondások.) — *Éljen a polgármester!* — zúgják harsányan Becsey felé.

Bokor Adolf megmagyarázza, hogy mi késztette indítványa megtételére. Elsősorban az, hogy a polgármesternek, aki alighogy fölépült betegségéből, orvosi rendelés szerint is szüksége van sétakocsikázásra. Mindenki, aki csak a polgármestert ismeri, tudja azt, hogy hivatalos ügyeken kívül ő a város fogatát nem veszi igénybe. Minthogy azonban az indítványa ellen egyetlen felszólalás akadt, kijelenti, hogy *visszavonja*.

Elnök: Bokor Adolf bizottsági tag ur indítványát tehát levesszük a napirendről.

Választások következtek ezután. Az árvaszéki ülnöki állásra a közgyűlés egyhangulag **Ferenczy Béla** aljegyzőt választotta meg. Az ő helyére a kandidáló bizottság két városi tisztségviselőt jelölt: **Bárdoss Béla** tiszteletbeli aljegyzőt és **Bárkányi Zoltán** dr. községi bírót. A közgyűlés husz bizottsági tag indítványára *névszerinti szavazással* döntött és 84 szavazattal 60 ellenében **Bárdoss Bélát** választotta aljegyzővé. A rókuskerületi szülésznői állásra a közgyűlés **Barát Bélánét** választotta meg.

Elnök bejelentette ezután, hogy póttárgyakul a programba vették a Szeged-Csongrádi Takarékpénztártól felveendő 270,000 koronás kölcsön ügyében kötött szerződést és az árvaszéki szavazó tagok megválasztását. Ekkor a közgyűlést berekesztette és folytatását kedden délután négy órára halasztotta.

A Reichsrat ülése. Bécsből jelentik: Hétfőn a Reichsratnak mind a két háza ülést tartott. A Reichsrat napirendjén az *átutalási törvény van*, az urakháza napirendjére pedig a sürgősség bejelentésével a *kis pénzügyi terv került*. A mai tanácskozást különös feszültséggel várták politikai körökben. Az év végéhez közeledik és a Reichsrat mind nehezebben tudja teendőit elvégezni. A képviselőházban a *rutének obstrukciója késlelteti* az átutalási törvény tárgyalását. Az urakháza, ha végez a kispénzügyi tervvel, sok változtatást fog tenni a képviselőháztól elfogadott szövegen és ebben az esetben az urakháza határozatait át kell küldeni a képviselőháznak, amely e határozatok tekintetében állást foglal. Minthogy nem hihető, hogy a képviselőház az urakházának összes módosításait gyorsan és ellentmondás nélkül elfogja fogadni, a kis pénzügyi terv új tárgyalása a képviselőházban több időt fog igénybe venni, mint amennyit a naptár erre a célra ad. A

rutének taktikája tehát, hogy az átutalási törvényt megobstruálják, fölöslegessé válik. A rutének ezért elhatározták, hogy *abba-hagyják az obstrukciót*, amely most a tények helyreigazításából áll, míhelyt a főrendiház a kis pénzügyi tervet megváltoztatja. A képviselőház ülésének kezdetén az elnök meleg szavakban emlékezett meg **Zaleszky** Vendel grófról, az elhunyt osztrák pénzügyminiszterről.

Előadás az Alföldről.

— **Dr. Cholnoky Jenő** Szegeden. —

Dr. Cholnoky Jenő, egyetemi tanár, minden magyar földrajzi mozgalomnak irányítója, rövid időn belül már másodszor jelent meg körünkben, hogy élvezetes előadásával gyönyörködtessen bennünket. Vasárnap, mint a Dugonics-Társaság vendége, tartott vetített képekkel kísért előadást a nagy magyar Alföldről.

A téma annál is inkább aktuális, mert a Magyar Földrajzi Társaság föllekesedve azon a páratlan, világhírnévre szert tett sikeren, amelyet a Társaság tudósai a Balaton tudományos vizsgálataival értek el, most hazánk legnagyobb részének — az Alföldnek — tanulmányozásához fogott. E vállalkozás amily rengeteg sok tudományos és praktikus értékű eredménnyel kecsegtet, éppen olyan nehéz feladatot is ró tudósainkra. **Lelke Cholnoky** Jenő, aki előadásának elején megkapó kedvességgel ecsetelte az Alföld festői természeti szépségeit. S mindjárt tudományos magyarázatával is szolgált annak, hogy e szépségek miért oly változatosak, t. i. a Földnek nincs még egy oly alföldje, amelynek felszíne oly különbözőképpen lenne fölépítve, mint a mi Alföldünké. Épen ezért is oly izgatónak az Alföld tudományos tanulmányozása és alkalmas arra, hogy például szolgáljon a többi nemzetek tudósainak is, hogy miképpen kell hasonló vállalkozáshoz hozzáfogni.

De nemcsak az Alföld felszínének a sokfélesége teszi nehezzé a probléma megoldását, hanem magának az Alföldnek a természete is. Az Alföld ugyanis külső megjelenésében egyszerű és néma. Több száz, sőt több ezer méter mélységekben rejtgeti azokat az adatokat, amelyek föltárnak előttünk évezredek és évmilliók történetét.

Az eddig föltárt adatokból annyit tudunk már, hogy a föld történetének újkorában az Alföld helyén több száz méter mélységű beltenger volt, amely a stájer hegyektől az erdélyi hegyekig, a Mátra aljától Szerbiáig terjedt. Azután a tengerparton kitértek a vulkánok. A Visegrádi és a Börzsönyi hegység, a Mátra, az Eperjes-Tokaji és a Vihorlát-Gutin hegysorok, a Görgényi havasok, az Erdélyi Érchegység és délen a Lokva hegység, továbbá a dunántúli vulkanikus hegyek, mint pl. Badacsony, Somló, Sághegyek ekkoriban kezdték meg nagyarányú működésüket, amelynek anyagával óriási területeket hódítottak el a tengertől. Ezek munkáját befejezték az Alpok és a Kárpátok glecsereiből táplálkozó folyók, amelyek hordalékaikkal betemették a tengert.

A pliocén kor végén a tenger helyén már sivatag áll, amelynek szárazsága nagyobb volt a Szaharáénál s amelyen óriási fergeteg hajította tova a futóhomok-dűnéket és balkánokat. A diluviumban már füves, pusztá (steppe) a mi Alföldünk, mert klímája nedvesebb, de az akkor uralkodó jégkorszak hatása alatt rettenetes hideg. Az ember már itt él és vivja létért való harcát a zord időjárás, a mammuthal és a barlangi medvével. Lassankint fölenyhül az idő, magányosan

álló fák és bozótok népesítik be a tájat, a lakosság mind sűrűbb lesz annál is inkább, mert a kedvezőbb időjárás hatása alatt, a föld mesterséges öntözés segítségével már művelésre is alkalmas.

E korszakból, vagyis a bronzkorból maradt reánk a Görsz-árka, mely nem egyéb, mint a Mátra alján elterülő nagy kiterjedésű vízosztó csatornahálózatnak táplálója. Későbbi idők folyamán a megnövekedett csapadék feleslegessé tette ugyan a mesterséges öntözést, de a mesterséges öntözésnek ez az abban hagyása az egyik oka az Alföld mostoha mezőgazdasági viszonyainak. Az Alföld ugyanis sűrű néplakosságot csak úgy bír eltartani, ha ismét bevezetjük a mesterséges öntözést, aminek segítségével megháromszorozhatjuk termésünket és megszűnik az örökös rettegés az időjárás veszélyeitől. A modern kor sokféle öntöző szisztémát ismer. Hogy ezek közül melyiket alkalmazzuk hazánkban, a lehető legalaposabban kell megismernünk Alföldünk talaját, folyóinak természetét és csapadékviszonyait. Itt áll tehát előttünk az első probléma, amely probléma megoldásának nemcsak tudományos, hanem óriási gyakorlati haszna is lesz.

De végtelenül örülhetünk annak is, hogy az Alföld helyén egykor tenger volt. A tenger ugyanis rengeteg kincset rejtget magában, amelyeket több száz méter mélységekben rétegekben lerakva, itt hagyott számunkra. Legalul van a káliumsó, a legkitünőbb „trágya”, amely hivatva van földünk termőképességét megkétszerezni. Németségben a középkorban még alig volt földművelés a föld terméketlensége miatt, ma a stassfurti káliumsó bányák hatása alatt egy holdon 80 százalékkal több gabonát termelnek, mint a híres termékenységi magyar Alföldön. — A káliumsó felett van a kőszó, efelett a petróleum és a földgáz. E nemzeti kincseket bármily fáradsága és költségbe kerül is felkutatásuk, föltétlenül birtokunkba kell venni. Mert majd ha a káliumsó meggazdagítja az Alföld földmives népességét, elsőrendűvé teszi mezőgazdaságunkat, a földgáz arra lesz hivatva, hogy takarékos, immár tökéssé vált birtokosainkat vállalkozásra sarkalja és Magyarország iparát megeremtsé.

Az Alföld vizsgálása tehát nem kis feladat. Csapadékviszonyainak tanulmányozása céljából ballonállomásokot kell létesíteni, hogy akár több ezer méter magasságba is megismerjük a levegőrétegeket. A káliumsóért és a földgázért le kell furnunk a föld mélységébe, a föld felszínén pedig tanulmányozniuk kell a talaj mezőgazdasági értékét, fölhasználhatóságát s javításának lehetőségét. De ezek mellett még megszámlálhatatlan ama inkább tudományos értékű problémák sora, amelyek itt megoldásra várnak. Ilyenek: a futóhomok mozgása és törvényei, a folyók mederváltoztatásainak irányai és okai, az alföldi nép kialakulásának története stb.

Csak hogy az Alföld tudományos tanulmányozása rengeteg munkába és költségbe kerül s az Alföld szívének, Szeged városának közönsége kötelességét akkor teljesíti igazán, ha megértő szívvvel s teljes lélekkel támogatja munkájukban a mi fáradhatatlan tudósainkat, akiknek szemei előtt csak a jövő Alföld — s benne Szeged — nagysága és boldogsága lebeg.

Dr. Szakáll Zsigmond.

Butor szállításokat helyben és vidékre, berakározást száraz raktár helyiségben eszközöl

Ungár Benő
szállító
Szeged, Jókai-utca 1. sz.
Telefón 34.

Olcsóságuk, tartósságuk és szépségük révén országhírűvé vált szegedi BUTOROK
első kézből, nagy választékban csakis az
Egyesült Műasztalosok Butorraktárában Szegeden, Tisza-Lajos körút 19. szám alatt
kaphatók, esetleg részleffizetésre is.